

ABANDONERING

ADVOKAT KNUT RO

1. Ren Abandonering

1.1. Konkursbeslaget kkl § 100

Debitor mister råderetten - alt beslaglegges

Bobestyrer plikter etter kkl § 85 nr. 3 "å sørge for....tilsyn, nødvendig forsikring...av boets eiendeler..."

1.2. Opphevelse av konkursbeslaget

Abandonering etter kkl § 117b, er en beslutning om opphevelse av konkursbeslaget etter kkl § 100, som innebærer at skyldneren får tilbake rådigheten og risikoen. Kan abandonere selv om tredjemann sitter på eiendelen.

Reglene om abandonering gjelder både personlige bo og selskapskonkurser. (tidligere ulovfestet rett, se Rt 1979.1249 og RG 1985.1)

Begrunnelse: Formål med bobehandlingen kkl § 85: "fordringshavernes felles interesser".

Kan abandonere eiendeler som er "uten økonomisk interesse for boet":

- Overbeheftede eiendeler.
- Verdiløse eiendeler.
- Eiendeler med negativ verdi.

Abandonerte eiendeler kan tvangsselges uavhengig av salgsforbudet i kl § 117, jf. § 17.

1.3. Boet fritas fra eierforpliktelser

Ved abandonering fritas boet for omsorgsplikt og nok også fra offentligrettslige plikter, risikoen går over på skyldneren, se kkl § 117b,1 ledd. Eksempler:

- Etter forurensningslovens, LOV-1981-03-13-6, § 7 må ingen: "ha, gjøre eller sette i verk noe som kan medføre fare for forurensning".
Men bobestyrer skal varsle fylkesmannen jf. kkl § 85 nr. 8 ved fare for forurensning.
I [Innst. O. Nr. 77 \(1998-99\) pkt 4.10](#) s. 17 uttrykkes usikkerhet mht rettstilstanden og boets adgang til å abandonere problemet.
- Etter Plan og bygningslovens, LOV-1985-06-14-77, § 89 skal eier "sørge for at byggverk og installasjoner som omfattes av denne loven holdes i slik stand at fare eller vesentlig ulempe ikke oppstår for person eller eiendom..."

- Etter havnl, LOV-1984-06-08-51, § 18, 3. ledd påhviler oppryddingsplikten ”den som var brannvernlovens eier da vedkommende fartøy eller gjenstand sank”
- Etter brannvernloven, LOV-1987-06-05-26, § 14, plikter: ”Eier eller bruker av bygninger, områder m.v. ... ved internkontroll å sørge for at disse er sikret mot brann”.
- Fritas også fra privatrettslige eierplikter:
- dknl. § 7-10 plikten til å betale husleie som massekrav, kan abandonere i stedet for å rydde.
- nabolovens § 2

Boet ikke ansvarlig for det som er skjedd før konkursåpning (annet enn som uprioritert krav). Men en ulovlig tilstand kan ikke fortsettes av boet, boet må oppfylle eierforpliktelsene plikter eller abandonere, og er ansvarlig for egen forurensning mv.

Kan boet "skumme fløten"? Eks. abandonere deler av et driftstilbehør? Antagelig ja.

Har boet en områdestid før eierforpliktelser inntreer? Etter mitt syn bør boet ha en viss områdestid.

1.4. Beslutning om abandonering.

Bobestyrer, kkl § 85, 1 ledd nr. 6.

Dersom kreditorutvalg i samråd med dette i saker "av vesentlig betydning".

Skal avgi en " skriftlig erklæring" til "skyldneren" om abandonering, og tidspunktet skal angis, se kkl § 117b,1 ledd.

Oppgir et krav uten å "erklære" abandonering; anses som abandonert: Rt 1981.1328, Rt 1985.1036, Rt 1988.1425, Rt 1990.137 og Rt 1992.1697.

Kkl § 117b, 2 ledd: Bobestyrer "bør" varsle "rettighetshavere" - en ordensforskrift.

Fylkesmannen varsles ved forurensningsfare, se kkl § 85,1 ledd nr. 8.

Varsel til fylkesskattekontoret dersom abandoneringen gjelder formuesgoder som utløser mva ved salg fra debitor, se kkl § 79,7 ledd.

Konkurskjennelsen slettes i grunnboken og løsereregisteret, se kkl § 79,7 ledd.

1.5. Omgjøring - overskudd

Abandonering et dispositivt utsagn, og kan bare ”omgjøres” dersom debitor har gitt uriktige opplysninger eller tilbakeholdt opplysninger, se kkl § 117b, 3 ledd.

Ikke uttømmende suppleres med vanlige avtalerettslige prinsipper.

Skifteretten kan dessuten omgjøre etter kkl § 99, 2. ledd.

Ikke mulig å omgjøre når tredjemann har ervervet rett til eiendelen.

Bobestyrer "kan" inndra eventuelt "overskudd", se kkl § 117b if - det som er igjen etter dekning av utgifter og rimelig arbeidsvederlag.(Se [Ot pr. nr. 26 1998-99 til § 117](#) side 237), der departementet også antar at det ikke kan tas utlegg i abandonerte eiendeler så lenge konkursen pågår, jf. dknl. § 6-7.

1.6. Debitor rådighet

Etter abandonering har debitor rådigheten og ansvaret.

Dersom debitor er en juridisk person, har styret rådigheten. Dette også etter at boet er sluttet og selskapet slettet av registeret.

Selv om selskaper slettes av registeret etter kkl 138,2 ledd opphører det likevel ikke å eksistere i alle sammenhenger: Det fremgår f. eksempel av Rt 1990 s. 791 at det kan åpnes konkurs i et selskap som er slettet av registeret. I en kjennelse i Rt 1993 s. 361 uttaler Kjæremålsutvalget:

”Det klare utgangspunkt må være at et selskap etter oppløsning og sletting ikke lenger eksisterer som selvstendig rettssubjekt og da heller ikke har partsevne. Dette behøver riktignok ikke gjelde i absolutt alle relasjoner, jf. kjæremålsutvalgets bemerkninger i kjennelse inntatt i Rt-1979-375”.

Det vises også til RG 1996 s.1420. Det sist registrerte styre i selskap må derfor være rette vedkommende til å forføyne rettslig over en abandonert eiendom, også etter at selskapet er slettet av registeret i medhold av kkl § 138,2 ledd. Det sist registrerte styre må således kunne undertegne et skjøte.

Debitor kan antagelig selge skattefritt så langt det går til dekning av pantegjeld: se Utv. 1982.490.

2. Overføring fra boet til panthaver, kkl § 117 c

En lovregulering av praksis om "abandonering" til panthaver. Overføring krever avtale med panthaver, og kkl § 117 c regulerer hva som minimum skal avtales i denne forbindelse.

- skal skje til "markedsverdi" bobestyrer "foretar verdsettelsen"
- tidspunktet skal fastsettes
- "risikoen" og derved ansvaret går over
- Panthaver skal dekke omkostningene ved overførselen (gebyrer ol)
- Utløser en slik overdragelse m.v.a.? Antagelig ja - og skal da dekkes av panthaver.

(Eks. på "abandonering til panthaver", før lovendringen: Rt 1933.1208, Rt 1989.645 og Rt 1996 1188).Kkl § 117 c ikke preseptorisk, annet kan avtales, boet kan også foreta normalt salg til panthaver som andre.

3. Abandonering etterfulgt av avtale skyldner - panthaver

Boet abandonerer til skyldner, og panthaver inngår avtale med skyldner om at banken har fullmakt til å selge i skyldnerens navn.

Utløser en rekke juridiske spørsmål:

Hvem har:

- Ivaretagelsesansvaret?
- Selgeransvaret? analogi tvfbl § 11-39?
- Ansvar for merverdiavgift ved salg?